

Diabetes en het rijbewijs

Waar lopen met diabetes tegenaan en wat kan DVN voor hen betekenen?

Larissa Exalto
Beleidsadviseur DVN

Autorijden met diabetes gevaarlijk?

Rijbewijs ingenomen van diabeet

LC | Gepubliceerd op 10 december 2008, 09:49

DRACHTEN -

Een 59-jarige diabetespatiënte uit Drachten mag voorlopig niet meer de weg op. Gisteren vorderde de politie haar rijbewijs in omdat ze gevaarlijk rijdgedrag vertoonde in haar woonplaats. Een getuige had de vrouw langzaam rijdend en slingerend over de Dr. Martin Luther Kingsingel zien rijden.

Uiteindelijk kwam ze met haar auto in een plantsoen tot stilstand. Twee voorbijgangers, een arts en zijn assistent verleenden eerste hulp, omdat de vrouw onwel was geworden door haar ziekte diabetes. Ambulancepersoneel heeft haar daarna ter plaatse behandeld.

Wat is er met deze mevrouw gebeurd?

- Rijbewijs ingenomen
- Onderzoek ingesteld
- Langs verschillende artsen
- Moest hypo-unawareness cursus volgen van arts
- Looptijd 7 maanden
- Kosten: honderden Euros

Rijbewijs staat in top 3 meestgestelde vragen die binnenkomen bij Diabeteslijn

1. Mensen weten niet of ze het nu wel of niet moeten melden
2. Klachten over enorme kostenpost
3. Lange wachttijd bij CBR en onvriendelijke behandeling
4. Machtswaardigheid van CBR om maar onderzoeken aan te vragen zonder duidelijke motivering
5. De arts zegt in orde, CBR zegt niet in orde
6. Keuringen stellen inhoudelijk niets voor

Onderzoeken op het gebied van diabetes en autorijden

'Diabetes en autorijden' promotieonderzoek Alexander Stork

- 4 groepen van 25 mensen rijtest:
  1. Type 1 met een goede awareness
  2. Type 1 met een verstoorde awareness
  3. Type 2
  4. Controlegroep

'Diabetes en autorijden' promotieonderzoek Alexander Stork

- Simulator
  1. Testrit 24 min: 5 mmol/l
  2. Testrit 24 min: 2,7 mmol/l

- Mensen met type 1 met normale awareness reden net zo goed als controlegroep.
- Mensen met type 2 ook, testrit 1 kostte wel meer moeite.
- Type 1 met verstoorde awareness presteerde volgens de normen, wel risicovoller.
- Met een bloedsuiker van 2,7 nog redelijk goed reactievermogen maar men weet nooit hoeveel men nog gaat zakken

'Diabetes en autorijden' Universiteit van Maastricht

Ontwikkeling en implementatie van gedragsadviezen ten behoeve van autobestuurders met diabetes mellitus (die glucoseverlagende medicatie gebruiken) voor succesvol autorijden, op basis van ervaringsdeskundigheid van mensen met diabetes mellitus.

'Diabetes en autorijden' Universiteit van Maastricht

Wat is een ervaringsdeskundige?

Een persoon met diabetes die:

1. De problematiek van deze ziekte aan den lijve ondervindt of heeft ondervonden
2. Die de aandoening in redelijke mate heeft verwerkt en daar in het dagelijks leven mee weet om te gaan.

Hoe moeten mensen met diabetes handelen om succesvol deel te nemen aan het verkeer?

- Controleer de bloedglucose voor u in de auto stapt
- Stap niet in de auto als u niet tussen de 6 en 12 mmol/l zit
- Las bij lange ritten een pauze in om de bloedglucose te meten
- Leg snelwerkende koolhydraten binnen handbereik (dextro, sportdrink)
- Stop als u een hypo heeft of voelt aankomen
- Rijd niet weg zonder opnieuw te controleren
- Mensen met type 2 die niet kunnen meten: eet altijd wat op de tijd dat u normaliter wat zou eten
- Lees bijsluiters van medicijnen

DVN producten en diensten

- Digitale Hypo-unawareness cursus
<http://dvn.i-learner.nl/>
- Brochures en keuringsformulieren
- Hulp bij bezwaarschriften en brieven richting CBR
- Informatie over de eisen die gesteld worden (regeling eisen geschiktheid)
- Thema-avond
- Via www.mijndvn.nl aflevering diabeteslive over hypo's en hypers
- Diabeteslijn 24/7
- <http://www.dvn.nl/elke-dag/autorijden/rijbewijs-verlengen>

Hypo-unawareness cursus

- **Hoofdstuk 1:** werking van het lichaam
- Een korte overzicht van de basis van diabetes. Voor veel mensen bekend, maar wel een vereiste basiskennis om diabetes en de behandeling te begrijpen.
- **Hoofdstuk 2:** De behandeling
- Hoofdstuk besteedt aandacht aan de behandeling van zowel type 1 en 2 diabetes, tabletten en insulines
- **Hoofdstuk 3:** Hypoglykemie
- Dit hoofdstuk besteedt vooral aandacht aan uw persoonlijke hyposignalen en ondersteunt u bij de analyse hiervan. In dit hoofdstuk krijgt u opdrachten en werkt u vanuit uw persoonlijke situatie toe naar inzicht en aanpassing.
- **Hoofdstuk 4**
- Ook de sociale omgeving is betrokken bij uw hypo's. In dit hoofdstuk wordt hier kort aandacht aan besteed.

Tips die u als dvk kunt geven aan uw patienten

- Begin 5 maanden van te voren met het verlengen van uw rijbewijs
- Huisarts tarieven kunnen variëren: kijk rond. Via de ANBO en KBO is het mogelijk om voordeling gekeurd te worden
- Geef duidelijk antwoord op de vragen maar vertel niet meer dan noodzakelijk is
- Check of de arts alles volledig en duidelijk heeft ingevuld
- Stuur oogartsrapport en huisartskeuring tegelijkertijd op
- Bespreek de gedragsadviezen met uw patiënt

Belangenbehartiging

- Groot rijbewijs
- Lagere kosten
- Korte wachttijd
- Behoud termijn van 10 jaar

vragen

